

Cauza C-672/23

**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98
alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție**

Data depunerii:

13 noiembrie 2023

Instanța de trimitere:

Gerechtshof Amsterdam (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

19 septembrie 2023

Apelante:

Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain

GCC Interconnection Authority

Kuwait Ministry of Electricity and Water

Oman Electricity Transmission Company SAOC

Intimate:

Prysmian Netherlands BV

Draka Holding BV

Prysmian Cavi e Sistemi Srl

Pirelli & C. SpA

Prysmian SpA

The Goldman Sachs Group Inc.

ANN BV

ABB Holdings BV

ABB AB

ABB Ltd

Nexans Nederland BV

Nexans Cabling Solutions BV

Nexans Participations SA

Nexans SA

Nexans France SAS

Obiectul procedurii principale

Apel împotriva unei hotărâri pronunțate de Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) prin care acesta s-a declarat incompetent să soluționeze acțiunile formulate împotriva părților care au sediul în afara Țărilor de Jos, într-o cauză legată de prejudicii cauzate de o înțelegere.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Interpretarea articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială.

Întrebările preliminare

Întrebarea 1a.

Există o legătură strânsă, în sensul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, între:

i) pe de o parte, o acțiune împotriva unui pârât principal (denumit și „pârât-ancoră”) care nu este destinatarul unei decizii a Comisiei privind înțelegerile, însă, în calitate de entitate despre care se susține că face parte din întreprindere în sensul dreptului european al concurenței (denumită în continuare „Întreprinderea”), este ținut responsabil în sens descendent pentru încălcarea interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, și,

ii) pe de altă parte, o acțiune împotriva:

(A) unui copârât care este destinatarul acestei decizii și/sau

(B) unui copârât care nu este destinatarul deciziei și în privința căruia se susține că, în calitate de entitate juridică, face parte dintr-o Întreprindere care în decizie

este ținută responsabilă, din perspectiva dreptului public, pentru încălcarea interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii?

Este relevant, în acest context:

- (a) dacă, pe durata înțelegerii, pârâțul-ancoră ținut responsabil în sens descendent nu a făcut decât să dețină și să administreze participații;
- (b) (în cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea 4a) dacă pârâțul-ancoră ținut responsabil în sens descendent a fost implicat în producția, distribuția, vânzarea și/sau livrarea de produse care fac obiectul înțelegerii și/sau furnizarea de servicii care fac obiectul înțelegerii;
- (c) dacă copârâțul care este destinatar al deciziei este identificat în decizie ca:
 - (i) participant de facto la înțelegere - în sensul că a participat efectiv la acordul (acordurile) ilicit(e) și/sau practicile concertate constatate - sau
 - (ii) entitate juridică ce face parte din Întreprinderea care este ținută responsabilă, din perspectiva dreptului public, pentru încălcarea interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii;
- (d) dacă copârâțul care nu este destinatarul deciziei a produs, a distribuit, a vândut și/sau a livrat efectiv produse și/sau servicii care fac obiectul înțelegerii;
- (e) dacă pârâțul-ancoră și copârâțul fac parte sau nu din aceeași Întreprindere,
- (f) dacă reclamantele au cumpărat sau li s-au furnizat produse și/sau servicii, direct sau indirect, de la pârâțul-ancoră și/sau de la copârâț?

Întrebarea 1b.

Pentru a răspunde la întrebarea 1 a, este relevant dacă este sau nu previzibil că copârâțul respectiv va fi acționat în justiție în fața instanței acestui pârâț-ancoră? În caz afirmativ, această previzibilitate reprezintă un criteriu separat pentru aplicarea articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis? Această previzibilitate este acordată, în principiu, în lumina Hotărârii Sumal din 6 octombrie 2021, C-882/19, ECLI:EU:C:2021:800? În ce măsură împrejurările menționate la întrebarea 1a literele (a)-(f) determină caracterul previzibil al faptului că copârâțul ar urma să fie acționat în justiție în fața instanței pârâțului-ancoră?

Întrebarea 2.

În stabilirea competenței, trebuie să se țină seama și de admisibilitatea acțiunii formulate împotriva pârâțului-ancoră? În caz afirmativ, este suficient pentru această evaluare faptul că nu se poate exclude a priori posibilitatea ca această acțiune să fie admisă?

Întrebarea 3a.

Dreptul oricărei persoane, prevăzut de legislația europeană, la despăgubiri în urma unei încălcări constatate a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, include dreptul de a pretinde despăgubiri pentru prejudiciile suferite în afara SEE?

Întrebarea 3b.

Prezumția, acceptată în dreptul concurenței, a exercitării unei influențe decisive a societății-mamă (amendate) asupra activității economice a filialelor („presumția Akzo”) trebuie sau poate să fie aplicată în cauzele (civile) legate de prejudicii cauzate de o înțelegere?

Întrebarea 3c.

Un holding intermediar care nu face decât să administreze și să dețină participații îndeplinește cel de-al doilea criteriu Sumal (desfășurarea unei activități economice care are o legătură concretă cu obiectul încălcării pentru care s-a stabilit răspunderea în sarcina societății-mamă)?

Întrebarea 4a.

În cazul aplicării articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, mai mulți pârâți cu sediul în același stat membru pot fi (împreună) pârâți-ancoră?

Întrebarea 4b.

Articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis indică în mod direct și imediat instanța competentă din punct de vedere teritorial, cu înlăturarea dreptului național?

Întrebarea 4c.

În cazul unui răspuns negativ la întrebarea 4a (astfel încât un singur pârât poate fi pârât-ancoră) și al unui răspuns afirmativ la întrebarea 4b [astfel încât articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis indică în mod direct instanța competentă din punct de vedere teritorial, cu excluderea dreptului național]:

În cazul aplicării articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, este posibil transferul intern al cauzei la instanța de la domiciliul pârâtului din același stat membru?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”): articolul 101

Acordul privind Spațiul Economic European („Acordul SEE”): articolul 53

Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles I bis”): articolul 4 alineatul (1), articolul 6 alineatul (1), articolul 7 punctele 1, 2 și 3, articolul 8 punctul 1, articolul 11 alineatul (1) litera (b)

Dispoziții naționale invocate

Codul de procedură civilă (denumit în continuare „Rv”): articolul 107, articolul 110, alineatele 1 și 3, articolul 209, articolul 612

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Această cauză privește stabilirea răspunderii solidare a intimatelor pentru prejudiciul cauzat de o încălcare unică și continuă a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii (articolul 101 TFUE și articolul 53 din Acordul privind SEE), care a fost constatată în Decizia Comisiei C(2014)2139 final din 2 aprilie 2014, AT.39610, „Power Cables” (denumită în continuare „decizia”). Decizia vizează o înțelegere cu efecte anticoncurențiale grave în sectorul cablurilor de energie subterane și submarine și al produselor, al activităților și al serviciilor complementare. Încălcarea constatată privește perioada 18 februarie 1999 - 29 ianuarie 2009. Întreprinderile participante au făcut, printre altele, înțelegeri cu privire la prețuri și au alocat proiectele în cadrul împărțirii geografice a pieței, atât în interiorul, cât și în afara UE/SEE.
- 2 Apelantele din prezenta cauză sunt denumite împreună EWGB și alții și, separat, EWGB, GCC, KMEW și OETC. Intimatele sunt denumite împreună Draka și alții. Societatea ABB AB a succedat unei societăți cu aceeași denumire, denumită acum ABB Power Grids Sweden AB; intimați inițială este denumită (fosta) ABB AB. Prysmian Netherlands are sediul în Delft, Draka Holding (denumită în continuare „Draka”), în Amsterdam, ABB și ABB Holdings, în Rotterdam, și Nexans Nederland și Nexans Cabling Solutions, în Schiedam. Celelalte intimate au sediul în afara Țărilor de Jos.
- 3 EWGB, KMEW și OETS sunt operatori naționali de servicii de utilități publice care sunt responsabili pentru dezvoltarea, operarea și întreținerea rețelelor de înaltă tensiune din Bahrein, Kuwait și Oman. GCC deține și operează o conexiune între rețelele naționale de energie electrică ale statelor membre ale Gulf Cooperation Council (Emiratele Arabe Unite, Bahrein, Arabia Saudită, Oman, Qatar și Kuwait).
- 4 EWGB și alții solicită ca instanța să declare că Draka și alții sunt răspunzătoare în solidar față de acestea pentru fapta ilicită reprezentată de participarea lor la înțelegere. În plus, ele solicită ca Draka și alții să fie obligate în solidar la plata unor despăgubiri, a căror valoare va fi stabilită într-o procedură ulterioară. Este vorba despre un prejudiciu suferit în afara SEE. EWGB și alții țin Draka și alții

răspunzătoare pentru acest prejudiciu, în calitate de entități juridice care, în opinia EWGB și alții, fac parte din întreprinderile care au săvârșit, în sensul dreptului Uniunii în materie de concurență, încălcarea interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, constatată în decizie. În acest context, ele au introdus în procedura judiciară Draka și Prysmian Netherlands, în calitate de avânzi-cauză cu titlu universal ai Prysmian Cable Holding B.V. și Prysmian Cables and Systems B.V.

- 5 În decizie s-a constatat că Prysmian Cavi e Sistemi, (fosta) ABB AB și Nexans France au participat la înțelegere. Prysmian SpA, Pirelli, Goldman Sachs, ABB Ltd. și Nexans SA sunt, în decizie, ținute responsabile în sens ascendent în calitate de societăți-mamă (indirecte) ale participantelor la înțelegere menționate anterior. Nexans Participations nu este destinatară a deciziei. Societățile Prysmian Netherlands, Draka, ABB B.V., ABB Holdings, Nexans Nederland și Nexans Cabling Solutions, cu sediul în Țările de Jos, nu sunt nici ele destinatari ale deciziei. Aceste întreprinderi neerlandeze sunt toate, în mod direct sau indirect, filiale deținute integral de Prysmian Cavi e Sistemi, ABB Ltd, respectiv Nexans S.A.
- 6 Prysmian Cavi e Sistemi este o filială deținută integral de Prysmian SpA. Până la 29 iulie 2005, Pirelli a fost societatea holding de cel mai înalt grad a Prysmian Groep; de la acea dată, societatea holding de cel mai înalt grad este Prysmian SpA. Între 29 iulie 2005 și 28 ianuarie 2009, Goldman Sachs a fost societatea-mamă indirectă a Prysmian SpA. Pe o parte din durata înțelegerii (între 27 octombrie 1999 și 26 aprilie 2006), Prysmian Cable Holding a fost o societate holding (intermediară) între societatea sa mamă care o deținea integral Prysmian Cavi e Sistemi și filiala sa pe care o deținea integral Prysmian Cables and Systems. În perioada înțelegerii, Prysmian Cables and Systems s-a ocupat cu fabricarea, exportul și distribuția de cabluri.
- 7 EWGB și alții țin Draka răspunzătoare în sens descendent (în calitate de avânzi-cauză al Prysmian Cable Holding), ca „punte de legătură” între societatea sa mamă Prysmian Cavi e Sistemi și filiala sa Prysmian Cables and Systems (în prezent Prysmian Netherlands). Potrivit EWGB și alții, Prysmian Cables and Systems este, de asemenea, răspunzătoare în sens descendent deoarece a vândut produse care fac obiectul înțelegerii.
- 8 (Fosta) ABB AB a fost o filială a ABB Ltd. ABB AB a preluat eventuala răspundere a (fostei) ABB AB pentru ceea ce se solicită în cauza principală. ABB B.V. este o filială deținută integral de ABB Holdings. ABB B.V. se ocupă cu vânzarea și activitățile de sprijin pentru proiectele ABB în Benelux. ABB Holdings a fost o societate holding care a deținut și a administrat acțiunile ABB B.V.
- 9 Nexans France este o filială (indirectă) a Nexans SA, societatea holding (de cel mai înalt grad) a grupului Nexans. Nexans Nederland este o filială 100% a Nexans Participations. Ea s-a ocupat și se ocupă cu comerțul cu ridicata al cablurilor și firelor, printre altele. Nexans Cabling Solutions este o filială deținută integral de

Nexans Nederland. Ea se ocupă, printre altele, cu oferirea de sisteme și soluții de cablaj pentru rețea.

- 10 În hotărârea atacată, Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) s-a declarat incompetent să soluționeze acțiunile formulate împotriva pârâtelor cu sediul în afara Țărilor de Jos. Rechtbank (Tribunalul) se consideră competent să soluționeze numai acțiunile formulate împotriva pârâtelor cu sediul în Țările de Jos. Rechtbank (Tribunalul) a statuat, printre altele, că nu se poate presupune că există o legătură atât de strânsă între acțiunile formulate împotriva pârâtelor stabilite în Țările de Jos și cele formulate împotriva pârâtelor stabilite în afara Țărilor de Jos încât să fie oportună judecarea de către o singură instanță, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile. EWGB și alții atacă în apel această hotărâre.
- 11 În dreptul neerlandez, competența este de ordine publică, prin urmare ea este examinată din oficiu inclusiv în apel. În plus, competența internațională a Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) a fost contestată într-o cerere reconvențională de pârâte stabilite în afara Țărilor de Jos. Dezbaterile dintre părți desfășurate până acum privesc numai competența Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) de a soluționa acțiunile formulate împotriva pârâtelor cu sediul în afara Țărilor de Jos.
- 12 Competența teritorială, adică întrebarea care instanță (de nivel echivalent) din Țările de Jos este competentă să soluționeze acțiunea, nu ține de ordinea publică. Competența teritorială este determinată, în principiu, de domiciliul pârâtului. Dintre pârâtele neerlandeze, numai Draka are sediul în arondismentul Amsterdam. Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) s-a considerat competent din punct de vedere teritorial în temeiul articolului 107 Rv. Acesta prevede că, dacă o instanță este competentă cu privire la unul din pârâții implicați în comun în litigiu, respectiva instanță este competentă și cu privire la ceilalți pârâți, cu condiția ca între acțiunile formulate împotriva diferiților pârâți să existe o relație de așa natură încât motivele legate de eficiență să justifice o instrumentare împreună. De asemenea, pârâtele în cauză cu sediul în Țările de Jos nu au contestat competența teritorială a Rechtbank (tribunalul). Decizia cu privire la competența teritorială nu poate face obiectul unui recurs (articolul 110, alineatul 3, Rv). Prin urmare, în temeiul dreptului procedural neerlandez, Gerechtshof (Curtea de Apel) trebuie să considere că Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) este competent din punct de vedere teritorial cu privire la toate intimatele cu sediul în Țările de Jos.
- 13 Pentru admisibilitatea acțiunilor formulate în cauza principală, este necesar în primul rând să fie dovedită răspunderea fiecăreia dintre intimat, pe care o invocă EWGB și alții. EWGB și alții urmăresc ca prejudiciul să fie estimat într-o procedură de evaluare a situației prejudiciului (articolul 612 Rv). Aceasta este o procedură ulterioară separată, care potrivit dreptului neerlandez este o procedură uzuală, însă nu obligatorie. Pentru trimiterea cauzei la procedura de evaluare a

prejudiciului pentru a determina prejudiciul în respectiva procedură ulterioară, este suficient să fie plauzibil că EWGB și alții au suferit un prejudiciu.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 14 Chestiunile de interpretare sunt corelate cu natura specifică a acestei cauze, o cauză legată de prejudicii cauzate de o înțelegere în urma unei încălcări a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, constatată de Comisie. Unele dintre chestiunile propuse sunt incluse și în alte cauze legate de prejudicii cauzate de o înțelegere, aflate în desfășurare în Țările de Jos, de exemplu într-o altă cauză legată de prejudicii cauzate de o înțelegere în care *Gerechtshof* (Curtea de Apel) adresează astăzi, în parte, aceleași întrebări, și într-o cauză în care *Hoge Raad* (Curtea Supremă, Țările de Jos) a adresat întrebări la 26 iunie 2023 (C-393/23, *Athenian Brewery și Heineken*).

Întrebările 1a și 1b

- 15 În această cauză, *Gerechtshof* (curtea de apel) se confruntă cu puncte de vedere diferite cu privire la chestiunea dacă există sau poate exista o legătură strânsă în sensul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis între, pe de o parte, acțiunea formulată împotriva *Draka* și/sau a celorlalte intimat cu sediul în Țările de Jos și, pe de altă parte, fiecare dintre acțiunile formulate împotriva intimatelor străine și dacă este relevant că, pentru intimata respectivă, este previzibil că este acționată în justiție în fața *Rechtbank Amsterdam* (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos), instanța intimatei-ancoră *Draka*.
- 16 Într-un punct de vedere, cel susținut de EWGB și alții, existența legăturii strânse reiese din faptul că acțiunile formulate împotriva *Draka* (și eventual cele formulate împotriva celorlalte intimat cu sediul în Țările de Jos), pe de o parte, și acțiunile formulate împotriva intimatelor străine, pe de altă parte, se bazează pe răspunderea solidară pentru același prejudiciu, acestea fiind toate implicate în procedura judiciară în calitatea lor de entități care, în opinia EWGB și alții, fac parte din întreprinderile în privința cărora s-a constatat în decizie că s-au făcut vinovate de o încălcare unică și continuă a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii. Acest punct de vedere e susținut de obiectivul despăgubirilor, și anume asigurarea aplicării eficiente a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii (a se vedea Hotărârea din 6 octombrie 2021, *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, punctul 67; denumită în continuare „Hotărârea *Sumal*”).
- 17 Există, în schimb, și un punct de vedere potrivit căruia, într-un astfel de caz, numai un destinatar al deciziei sau chiar numai o entitate care a săvârșit efectiv încălcări ale dreptului concurenței poate acționa ca pârât-ancoră. Răspunderea în sens ascendent și/sau descendent a entităților care fac parte din întreprindere și care nu au fost ele însele implicate în încălcare nu justifică, potrivit acestui punct de vedere, posibilitatea ca o astfel de entitate (nemenționată în decizie) să fie pârât-ancoră. Buna administrare a justiției nu ar beneficia de pe urma unui grup

extins de potențiali pârâți-ancoră. Acest lucru ar însemna neutralizarea normei principale prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis și ar conduce la aplicarea imprevizibilă a normelor în materie de competență și la un forum shopping nedorit, deoarece într-un astfel de caz instanțele din (aproape) toate statele membre pot fi competente. Acest lucru este în contradicție cu cerința previzibilității, obiectivul potrivit căruia normele în materie de competență trebuie să fie în mare măsură previzibile, și cu premisa că normele speciale în materie de competență, precum articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, trebuie limitate la un număr redus de cazuri, interpretate în mod strict și definite în mod clar. În special, acțiunile formulate împotriva unei entități nementionate în decizie, care este ținută responsabilă în sens descendent, și împotriva entităților care în decizie sunt ținute responsabile numai în sens ascendent, ca parte din întreprindere, sunt, potrivit acestui punct de vedere, prea îndepărtate unele de altele pentru a putea respecta cerința unei legături strânse, cel puțin dacă este vorba despre acțiuni formulate împotriva entităților care nu fac parte din aceeași întreprindere. Potrivit acestui punct de vedere, articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis poate crea competență numai dacă pentru intimat este previzibil că acțiunile formulate împotriva lor pot fi introduse la instanța pârâtului-ancoră. Acest lucru nu este valabil în cazul unor entități-mamă și filiale îndepărtate unele de altele, din întreprinderi diferite.

- 18 În opinia *Gerechtshof* (Curtea de Apel), excluderea a priori a entităților cu care poate exista o legătură strânsă și/sau care pot fi pârâți-ancoră nu corespunde obiectivului de aplicare eficientă a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii. Este justificabil că acțiunile care sunt introduse, în urma unei încălcări unice și continue a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, împotriva unor pârâți identificați în mod direct de dreptul Uniunii ca entități responsabile vizează de fapt și de drept aceeași situație, cu condiția ca pentru acești pârâți să fi fost previzibil că vor fi acționați în justiție în fața instanței de la domiciliul pârâtului-ancoră. Pentru previzibilitate, poate fi relevant faptul că încălcarea interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, poate conduce la acțiuni în despăgubire ale multor reclamanți împotriva multor entități identificate în mod direct de dreptul Uniunii ca fiind responsabile. Cu toate acestea, faptele și împrejurările concrete ale unei anumite cauze pot implica faptul că legătura dintre acțiunea formulată împotriva pârâtului-ancoră și acțiunea formulată împotriva unui anumit alt pârât este atât de îndepărtată încât lipsește legătura strânsă necesară în sensul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis. În aceste cazuri, nu se poate susține că există un risc de hotărâri ireconciliabile dacă acțiunile formulate împotriva diferiților pârâți nu sunt examinate de aceeași instanță. Astfel, previzibilitatea acționează ca un mecanism de corecție atunci când se stabilește dacă este vorba despre aceeași situație de fapt și de drept. Această interpretare este în conformitate cu Hotărârea din 21 mai 2015, *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335), este compatibilă cu obiectivul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis (buna administrare a justiției), contribuie la aplicarea eficientă și efectivă a dreptului Uniunii în materie de concurență și este adaptată la lipsa ierarhiei dintre acțiuni și la lipsa cerințelor

suplimentare față de pârâtul-ancoră în cazul aplicării articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis.

Întrebarea 2

- 19 Gerechtshof (Curtea de Apel) se confruntă cu două puncte de vedere diferite cu privire la relevanța admisibilității acțiunilor formulate împotriva pârâtului-ancoră în cazul aplicării articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis, ambele fiind urmate în practica judiciară neerlandeză.
- 20 Într-un punct de vedere, admisibilitatea acțiunilor trebuie evaluată numai în cauza principală. În cadrul acestei viziuni, introducerea, în pofida evidenței, a unei acțiuni împotriva unui pârât-ancoră care din start nu are șanse de a fi admisă poate constitui un abuz de drept.
- 21 În cadrul celeilalte viziuni, trebuie deja să se verifice, atunci când se evaluează competența internațională, dacă sunt introduse acțiuni suficient de argumentate din punct de vedere factual și juridic, mai ales în ceea ce privește acțiunea formulată împotriva pârâtului-ancoră, iar articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis nu poate fi aplicat în cazul unei argumentări insuficiente. În acest scop se face trimitere la Hotărârea din 28 ianuarie 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, punctul 61, și la Hotărârea din 16 iunie 2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, punctul 44. În aceste hotărâri, Curtea a statuat că verificarea competenței nu trebuie să se limiteze la susținerile reclamantului. Trebuie să se țină cont și de datele disponibile cu privire la raportul juridic real care există între părți și de susținerile pârâtului. Potrivit acestui punct de vedere, articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis poate fi aplicat numai dacă în prealabil, deci fără o dezbatere între părți pe fond, o analiză factuală suplimentară sau o administrare de probe, este deja suficient de plauzibil că acțiunea formulată împotriva pârâtului-ancoră este admisibilă.
- 22 Pot exista îndoieli rezonabile cu privire la chestiunea punctului de vedere corect. În concluziile sale din 24 mai 2007 prezentate în cauza Freeport, C-98/06, EU:C:2007:302, punctul 70, avocatul general Mengozzi a considerat că analiza privind riscul pronunțării unor hotărâri ireconciliabile este susceptibilă să determine și o evaluare a probabilității de admitere a cererii intentate împotriva pârâtului domiciliat în statul membru al instanței sesizate. Cu toate acestea, susține domnul Mengozzi, o astfel de alternativă nu ar avea o relevanță practică concretă în scopul excluderii riscului pronunțării unor hotărâri ireconciliabile decât în ipoteza în care acțiunea respectivă apare ca fiind vădit inadmisibilă sau nefondată. Pe de altă parte, în Hotărârea din 13 iulie 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, punctul 31, Curtea a statuat că, în împrejurările respectivei cauze, putea fi invocat articolul 6 punctul 1 din Regulamentul Bruxelles I bis în cadrul unei acțiuni introduse într-un stat membru împotriva unui pârât domiciliat în acel stat și a unui copârât domiciliat într-un alt stat membru, deși această acțiune a fost considerată, potrivit dreptului național, încă de la

momentul introducerii sale, inadmisibilă în ceea ce îl privește pe primul pârât. Acest lucru nu exclude faptul că introducerea, în pofida evidenței, a unei acțiuni împotriva unui pârât-ancoră care din start nu are șanse de a fi admisă poate conduce la un abuz de drept.

Întrebările 3a-3c

- 23 Aceste întrebări sunt relevante numai dacă admisibilitatea acțiunii formulate împotriva pârâtului-ancoră este relevantă în cadrul evaluării competenței. În cazul în care la evaluarea competenței numai introducerea, în pofida evidenței, a unei acțiuni formulate împotriva unui pârât-ancoră care din start nu are șanse de a fi admisă poate conduce la un abuz de drept și, odată cu acesta, la constatarea necompetenței, trebuie să se răspundă la aceste întrebări (dacă nu se poate vorbi despre abuz) în cauza principală.

Întrebarea 3a

- 24 Acțiunile formulate de EGWB și alții au la bază punctul de vedere potrivit căruia dreptul la despăgubiri prevăzut de legislația Uniunii, ca urmare a încălcării interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, poate fi exercitat, în împrejurări precum cele de față, și pentru prejudicii suferite în afara SEE. Acest lucru este în conformitate cu premisa că orice persoană poate solicita despăgubiri pentru prejudiciul suferit dacă există o legătură de cauzalitate între respectivul prejudiciu și o încălcare a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, fără a fi necesar ca persoana prejudiciată să fie activă pe piața în cauză în calitate de cumpărător sau furnizor (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 2006, Manfredi, C-295/04, EU:C:2006:461, punctele 60 și 61, Hotărârea din 5 iunie 2014, KONE și alții C-557/12, EU:C:2014:1317, punctul 34, și Hotărârea din 12 decembrie 2019, Otis Gesellschaft și alții, C-435/18, EU:C:2019:1069, punctul 32).
- 25 Există, în schimb, și punctul de vedere potrivit căruia dreptului Uniunii în materie de concurență nu este relevant pentru prejudicii suferite pe piețe din afara SEE ca urmare a unor comportamente de pe aceste piețe, în special dacă aceste prejudicii sunt cauzate unor entități cu sediul în afara SEE.
- 26 Există îndoieli rezonabile cu privire la chestiunea punctului de vedere corect. În Hotărârea Otis Gesellschaft și alții (punctul 30), menționată anterior, s-a considerat într-adevăr că orice prejudiciu care are o legătură de cauzalitate cu o încălcare a interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, trebuie să fie de natură să determine repararea prejudiciului în vederea asigurării aplicării efective a acestei interdicții, însă hotărârile Curții pronunțate până în prezent s-au referit (cel puțin și) la prejudicii suferite în SEE. Din Hotărârea din 14 februarie 2012, Toshiba Corporation și alții, C-17/10, EU:C:2012:72, punctul 67, se poate deduce că articolul 101 TFUE nu este aplicabil unei înțelegeri care produce efecte numai în afara teritoriului statelor membre. Se pune întrebarea dacă acest lucru înseamnă că, în cazul unei înțelegeri care produce efecte atât pe teritoriul unuia sau al mai

multor state membre, cât și pe teritoriul unei țări terțe, în ceea ce privește aceste ultime efecte, un drept la despăgubire se poate baza pe dreptul Uniunii.

- 27 În prezenta cauză, nu se poate exclude posibilitatea ca decizia Comisiei să vizeze și comportamente care, într-adevăr, nu au fost adoptate pe teritoriul Uniunii/SEE, însă ale căror efecte anticoncurențiale sunt (au fost) susceptibile să se facă simțite pe piața Uniunii/SEE (a se vedea Hotărârea din 24 octombrie 2017, Intel/Comisia, C-413/14 P, EU:C:2017:632, punctul 45). Punctul 681 din decizie prevede următoarele: „Insofar as the activities of the cartel related to sales in countries that are not members of the Union or the EEA and had no impact on trade in the Union or the EEA, they are outside the scope of this Decision.”

Întrebarea 3b

- 28 Întrebarea 3b se referă la „prezumția Akzo”, prezumția relativă potrivit căreia o societate-mamă care deține (aproape) 100% din capitalul filialei sale care a săvârșit o încălcare a normelor din dreptul Uniunii în materie de concurență exercită o influență decisivă asupra comportamentului filialei sale (a se vedea Hotărârea din 10 septembrie 2009, Akzo Nobel și alții/Comisia, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punctul 60 și jurisprudența menționată în aceasta). Această prezumție este valabilă și în cazul în care o societate-mamă deține toate drepturile de vot asociate acțiunilor filialei sale (a se vedea Hotărârea din 27 ianuarie 2021, The Goldman Sachs Group/Comisia, C-595/18 P, EU:C:2021:73, punctul 35) și se aplică, de asemenea, în privința unei societăți-mamă cu control indirect printr-un holding intermediar (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2012, Shell Petroleum și alții/Comisia, T-343/06, EU:T:2012:478, punctul 52) și a unei societăți-mamă care este o societate holding neoperațională fără activitate economică (a se vedea Hotărârile din 20 ianuarie 2011, General Química și alții/Comisia, C-90/09 P, EU:C:2011:21, punctele 86-88, și 11 iulie 2013, Comisia/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, punctele 42-44). Presumția Akzo a fost dezvoltată în cadrul aplicării în dreptul public a dreptului Uniunii în materie de concurență. Pot exista îndoieli rezonabile cu privire la aplicarea prezumției Akzo în cauzele civile legate de prejudicii cauzate de o înțelegere.
- 29 O abordare subliniază că noțiunea de întreprindere în contextul dreptului concurenței trebuie interpretată în același mod în sfera publică și privată și că considerațiile pe care se bazează aplicarea prezumției Akzo în aplicarea în dreptul public a dreptului Uniunii în materie de concurență sunt, de asemenea, valabile pentru aplicarea în dreptul privat.
- 30 Există, în schimb, și un punct de vedere potrivit căruia prezumția Akzo este numai o prezumție probatorie procedurală în favoarea Comisiei și a autorităților naționale din domeniul concurenței din procedurile administrative. Potrivit acestui punct de vedere, normele naționale în materie de procedură și de probe nu sunt înlăturate de Hotărârea Sumal și de Hotărârea din 14 martie 2019, Skanska Industrial Solutions și alții, C-724/17, EU:C:2019:204, și nici nu se poate deduce

din aceste hotărâri că această normă administrativă procedurală este aplicabilă pentru fiecare caz în parte în procedurile de răspundere civilă. În acest context, se consideră relevant faptul că prezumția Akzo nu este prezentată la punctul 43 din Hotărârea Sumal ca fiind un aspect al răspunderii (în dreptul civil).

Întrebarea 3c

- 31 Întrebarea 3c analizează chestiunea dacă un holding intermediar precum Draka, care nu face decât să administreze și să dețină participații, îndeplinește criteriul formulat în Hotărârea Sumal, punctul 51, al desfășurării unei activități economice care are o „legătură concretă” cu obiectul încălcării pentru care s-a stabilit răspunderea în sarcina societății-mamă. Și în acest caz, *Gerechtshof* (Curtea de Apel) se confruntă cu abordări diferite.
- 32 Într-una dintre abordări, această întrebare trebuie să primească un răspuns afirmativ, deoarece Hotărârea Sumal (punctul 52) pare să permită implicarea indirectă în încălcarea interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii. În cadrul acestui punct de vedere, se precizează că un astfel de holding intermediar facilitează și permite, ca punte de legătură, activitatea economică și, odată cu aceasta, încălcarea reprezentată de realizarea înțelegerii.
- 33 În cealaltă abordare, această întrebare trebuie să primească un răspuns negativ, deoarece criteriile Sumal impun implicarea activă efectivă în încălcarea interdicției înțelegerilor, prevăzută de dreptul Uniunii, și (simplele) deținere și administrare de acțiuni nu pot fi calificate astfel. De asemenea, în cadrul acestui punct de vedere se pune problema dacă pentru răspunderea civilă este relevant dacă filiala holdingului intermediar a vândut produse care fac obiectul înțelegerii către EWGB și alții sau este suficient ca produsele care fac obiectul înțelegerii să fi fost vândute oricui.

Întrebările 4a-4c

Întrebarea 4a

- 34 Potrivit EWGB și alții, pentru aplicabilitatea articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis este suficient ca acțiunile formulate împotriva intimatelor străine să aibă o legătură strânsă, în sensul acestei dispoziții, cu una din acțiunile formulate împotriva intimatelor neerlandeze, chiar dacă această intimată (aceste intimatate) are (au) sediul într-un alt arondisment decât cel al instanței unde este introdusă acțiunea. Există, în schimb, o abordare potrivit căreia doar un pârât care are sediul în raza de competență a instanței sesizate poate acționa ca pârât-ancoră. Ambele abordări pot fi identificate în practica judiciară neerlandeză.
- 35 *Gerechtshof* (Curtea de Apel) notează că textul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis pare să indice că doar un pârât poate fi pârât-ancoră. Dacă este necesar ca acțiunile formulate împotriva tuturor cointimatelor străine să

aibă legătura strânsă menționată cu acțiunea formulată împotriva Draka, acesta este un standard mult mai strict decât cel aplicat în cazul în care este suficientă o legătură cu acțiunea formulată împotriva uneia dintre celelalte intimate care au sediul în Țările de Jos (însă nu în raza de competență a Rechtbank Amsterdam (Tribunalul Amsterdam, Țările de Jos)). Așa cum s-a menționat la punctul 12, în prezenta cauză Gerechtshof (Curtea de Apel) trebuie să pornească de la premisa că este competentă cu privire la toate intimatele care au sediul în Țările de Jos.

Întrebarea 4b

- 36 Întrucât e posibil ca Draka să nu poată fi intimată-ancoră, însă una dintre celelalte intimate neerlandeze ar putea fi, este important dacă articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis acordă, în mod direct și poate chiar exclusiv, nu doar competența internațională, ci și competența teritorială, cu excluderea normelor naționale privind competența teritorială. Modul de redactare a articolului 8 punctul 1 din Regulamentul Bruxelles I bis indică acest lucru. Această funcție dublă a fost deja asumată pentru articolul 7 partea introductivă și punctele 1 și 2 și articolul 11 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul Bruxelles I bis, care au un mod de redactare similar cu cel al articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis (a se vedea Hotărârea din 15 iulie 2012, Volvo și alții, C-30/20, punctul 33, Hotărârea din 3 mai 2007, Color Drack, C-386/05, EU:C:2007:262, punctul 30, și Hotărârea din 30 iunie 2022, Allianz Elementar Versicherung, C-652/20, EU:C:2022:514). Întrebarea 4b urmărește să înlăture îndoielile cu privire la acest lucru, întrucât întrebarea 4c pornește de la premisa acestei funcții duble.

Întrebarea 4c

- 37 Întrebarea 4c este adresată în ipoteza în care nu Draka poate fi intimată-ancoră, ci una din celelalte intimate neerlandeze. În cazul unui răspuns negativ la întrebarea 4a (astfel încât o singură intimată poate fi intimată-ancoră) și al unui răspuns afirmativ la întrebarea 4b [astfel încât articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis indică în mod direct instanța competentă din punct de vedere teritorial], se pune întrebarea dacă articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis permite transferul cauzei la instanța de la domiciliul unei alte intimate din același stat membru. În această situație (fără o legătură strânsă cu acțiunea formulată împotriva intimatei-ancoră, ci cu o acțiune formulată împotriva unei alte intimate din același stat membru), în condițiile imposibilității unui transfer intern, acțiunea va trebui să fie introdusă din nou la instanța de la domiciliul acestei alte intimate din același stat membru. Acest lucru conduce la o nouă procedură, în care competența internațională va trebui evaluată din nou din oficiu. Posibilitatea unui transfer intern al cauzei (de la o instanță neerlandeză către alta, cu continuarea procedurii în faza în care se află) este în beneficiul economiei procedurale și al eficienței. Prin urmare, Gerechtshof (Curtea de Apel) consideră că trebuie să fie posibilă o interpretare a articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Bruxelles I bis care permite un astfel de transfer intern al cauzei.